

*Д. І. Чорноморденко***ФІЛОСОФІЯ ЗА МЕЖАМИ УНІВЕРСИТЕТУ**

Приємно визнати, що серед талановитих вчених, котрі зробили значний внесок у розвиток українського гуманітарного знання в цілому, філософії, логіки, методології науки, зокрема був Авенір Іванович Уймов. Вартим уваги є той факт, що він прищепив популярність використання способу творчого викладання філософії через моделювання різних форм проведення занять на власному прикладі, а також фактично, сприяв формуванню підвалин до сучасного тестового виду контролю знань студентів на базі відповідного програмного забезпечення, використовуючи комп'ютер. Нині актуальним залишається і посилюється у значущості свого використання саме другий аспект – так-званий «зріз знань» студентів (а по-новому – здобувачів вищої освіти) чи поточний контроль у вигляді різного роду тестування на базі інформаційно-комунікаційних технологій. В той час як програвання різних ролей з філософського досвіду на практичних заняттях є не надто популярним явищем, і дарма, оскільки виникнення міждисциплінарних досліджень, реалізація проектів на основі методологічного плюралізму з необхідністю передбачають осмислення засад і передумов таких трансформацій. Це спонукає до використання нових способів конструювання суб'єкта (наприклад в межах синергетичної програми як дослідження складних людиновимірних систем) як умови осмисленого прийняття змін.

Обговорення розуміння фундаментальних філософських проблем є передусім творчим завданням. В цьому сенсі під творчістю маємо на увазі відсутність погляду на предмет і спосіб викладу дисципліни виключно з її історичного ракурсу як презентацію способів розуміння світу і його пояснення у різні історичні епохи тими чи іншими філософами, мудрецами чи презентовані схопленим у книжках мисленням цих філософів. Має бути присутня аналітична інтерпретація підходів, концепцій, ідей що базується на рефлексивному ставленні суб'єкта пізнання до багатовікового філософського досвіду крізь призму власної ідентичності.

Як ми вже натякали вище, нині філософія є не надто популярною з-поміж інших дисциплін у закладах вищої освіти і тим паче за її межами. Ця форма людської інтелектуальної діяльності, що вимагає від її носія високого рівня абстракції, гарної пам'яті, наявності здорового глузду, сумніву до існуючого знання, аналізу та прогнозування, врешті здатності до ефективної комунікації та іншого рідко асоціюється із загальними засадами освіченості. Філософія є ширшою за своїм застосуванням формою людського розуміння світу на противагу її академічному аспектові. Вона є розумовою діяльністю, що спонукає до формування власного, унікального та аргументованого ставлення до усїєї сукупності найрізноманітніших феноменів світу, і в цьому сенсі проявляється її системний характер. Її системність полягає в тому, що вона вибудовує, структурує, описує всю множину відношень, властивостей та характеристик об'єктивної дійсності в найзагальнішій формі.

Людина, яка здобуває вищу освіту має визначений план дій, (погоджується на нього вступаючи у заклад вищої освіти) програму навчання, перелік курсів та дисциплін визначений державою. Проте, в її межах вона має вибудувати свій власний досвід, уявлення про проблеми буття, самої себе, створити обґрунтування власним принципам та цінностям, які через безперервне використання (яким воно передбачається в освіті) мають сформулювати і закріпити здатність до саморозвитку та самореалізації в умовах перманентної соціокультурної динаміки вже й поза межами освітнього закладу як фасилітаційного щодо особистості інституту. І взагалі, сама особистість вже має бути сформована на цей час.

Використання у викладанні філософських дисциплін не лише академічного, визначеного та усталеного матеріалу дозволяє сформулювати якісні ціннісні орієнтири. А. І. Уймов у своїй діяльності та творчості подав приклад філософії, логіки та методології

науки не лише і не стільки як академічної дисципліни, але й як дороговказу для успішної діяльності майбутніх фахівців. Філософія на рівні викладання повинна відповідати запитам сучасності і йти в ногу з часом, модернізуючи власні підходи та впливаючи на формування самосвідомості здобувачів освіти навіть після того, як вони залишають стіни освітнього закладу, оскільки вона перш за все є не стільки дисципліною, скільки світоглядом.

Література:

1. Кочергин А. Нм Плесский Б. В., Уемов А. И. Философский лабиринт: Сборник задач и упражнений по философии. – М.: Изд-во МГУ, 1992. – 173 с.
2. Цофнас А. Філософ Авенір Уйомов Останнє інтерв'ю. Доторк: Усні історії філософії /А. Цофнас // Філософська думка. – 2012. – Вип. № 5. – С. 95-112